

HUDUDLARDA TADBIRKORLIK TASHABBUSLARINI QO`LLAB-QUVVATLASH VA LOYIHALASHTIRISH ISTIQBOLLARI

Obidov Rasuljon Abdulxayevich

TKTIYF, Umumiy fanlar kafedrası- o`qituvchisi

Turdiyeva Xafiza Xolmurzo qizi

3-bosqich talabasi

Yurtimizda tadbirkorlik azaldan xalqimiz uchun xos bo`lgan va jamiyatda yuksak qadrlangan. Xususan, Amir Temur o`z saltanatida tadbirkorlar, shijoatli insonlarni g`oyat qadrlagan: —Tajribamda ko`rilganki, azmi qat`iy, tadbirkor, hushyor, jang ko`rgan, mard, shijoatli bir kishi mingta tadbirsiz, loqayd kishidan yaxshiroqdir. Chunki tajribali bir kishi minglab kishiga ish buyuradi.

O`zbekiston Respublikasi Prezidentining — Biznesning qonuniy manfaatlari davlat tomonidan muhofaza qilinishi va tadbirkorlik faoliyatini yanada rivojlantirish tizimini tubdan takomillashtirishga doir chora -tadbirlar to`g`risidagi Farmoni tadbirkorlik faoliyati rivojlanishi va biznesning qonuniy manfaatlari muhofazasini, shuningdek, O`zbekiston Respublikasi Savdo-sanoat palatasi faoliyati tubdan takomillashtirilishini nazarda tutadi. Farmonda Savdo – sanoat palatasining tadbirkorlarning huquqlarini himoya qilish, ishbilarmonlik va investitsiya muhitini yaxshilash, tadbirkorlik faoliyatiga ko`maklashish, davlat organlari bilan o`zaro hamkorlik, tadbirkorlik sub`yektlarini o`qitish va kadrlar tayyorlash, tashqi iqtisodiy faoliyat va investitsiyalarni jalb qilish kabi aniq va eng muhim vazifalari belgilab berilgan.

—Hududlarda tadbirkorlik loyihalarini moliyalashtirish mexanizmlarini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to`g`risidagi O`zbekiston Respublikasi Prezidentining 19-fevral 2022-yildagi 212-sonli qarorini ijro etish borasida hududlarda tadbirkorlikni amalga oshirish orqali kichik va o`rta tadbirkorlikni rivojlantirish uchun tijorat banklari tomonidan kreditlar ishlab chiqarish uchun yillik 14% stavkadan 5 yilgacha muddatda, imtiyozli 2 yilgacha bo`lgan davrda 5 milliard so`mgacha miqdorda ajratilishi yo`lga qo`yildi.

Tadbirkorlar uchun kreditlar ularning faoliyat davriga ko`ra:

- faoliyat davri 6 oygacha bo`lganda 1 milliard so`mgacha;
- 6 oydan 1 yilgacha 2 milliard so`mgacha;
- 1 yildan 2 yilgacha 3 milliard so`mgacha;
- 2 yildan 3 yilgacha 4 milliard so`mgacha;
- 3 yildan oshganda 5 milliard so`mgacha 14 % stavkada ajratiladi.

Qonun loyihasi ko‘ra, kredit mablag‘larining kamida 70% miqdori viloyat bishqaruvidagi shaharlar va Nukus shahridan tashqaridagi hududlarda faoliyat yuritayotgan tadbirkorlarga ajratilishi ko‘zda tutilgan.

Shu nuqtai nazardan, bugungi kunda aholini tadbirkorlikka keng jalb qilish, xususan, yoshlarning biznes g‘oyalarini amalga oshirishga har tomonlama ko‘maklashish borasida keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilmoqda.

Hududlarda oilalarni tadbirkorlik faoliyatiga keng jalb qilishga, ularning barqaror va qo‘shimcha daromad manbaiga ega bo‘lishiga, milliy hunarmandchilik yanada rivojlanishiga, xotin-qizlarning tadbirkorlik tashabbuslari amalga oshirilishiga, yosh tadbirkorlarning istiqbolli g‘oyalari va loyihalari ro‘yob ga chiqishiga hamda shu asosda aholining bandligi ta‘minlanishiga zamin yaratilmoqda.

Aholining mehnat orqali daromad topishga bo‘lgan qiziqishini keskin oshirish, ayniqsa muhtoj oilalarning hunarmandchilik, kasanachilik va boshqa tadbirkorlik faoliyatini, shuningdek, hududlarda foydalanilmayotgan binolarda ishlab chiqarish va xizmatlar ko‘rsatishni, aholi tomorqalari va bo‘sh ekin maydonlaridan unumli foydalangan holda qishloq xo‘jaligi mahsulotlari ishlab chiqarishni kengaytirish bilan bog‘liq loyihalarni imtiyozli shartlarda moliyalashtirishni tizimli ravishda davom ettirishni taqozo etmoqda. Respublika hududlarida aholining daromad topishga qaratilgan muayyan mehnat faoliyati bilan shug‘ullanishiga, oilaviy tadbirkorlik rivojlanishiga har tomonlama ko‘maklashish va mazkur yo‘nalishdagi ishlarni tizimli tashkil etish ishlari amalga oshirilmoqda.

O‘zbekistonda tadbirkorlikni rivojlantirishning mustahkam qonunchilik va huquqiy asosi shakllangan bo‘lib, u muntazam ravishda takomillashtirib borilmoqda. Bu soha uchun soliq va moliyaviy munosabatlarda katta imtiyozlar belgilangan.

Xalq farovonligini oshirish maqsadida — Har bir oila – tadbirkor, —Yoshlar – kelajagimiz, — Obod qishloq, — Obod mahalla, tomorqani rivojlantirish kabi dasturlar qabul qilindi. Bu dasturlar aholi bandligini ta‘minlash, oilalar uchun daromad manbai yaratishga xizmat qilmoqda.

Yurtimizda tadbirkorlik faoliyati yil sayin rivojlanib bormoqda. O‘zbekiston so‘nggi yillarda tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish uchun kerakli muhitni yaratish va yaxshilash sohasida dunyodagi kuchli 10 davlat qatorida ekanligi Jahon bankining ma‘ruzasida ham qayd etilgan. Mamlakatimizda band aholining 70 foizi kichik biznes va tadbirkorlik bilan shug‘illanadi. Yangi yaratilayotgan ish o‘rinlarining 89 foizi ham aynan tadbirkorlik sohasiga to‘g‘ri keladi.

Tadbirkorlikning rivojlanishi ko‘p omillarga, birinchi navbatda tadbirkorning bilimi, tajribasi va ishbilarmonligiga bog‘liq. Bugungi kunning tadbirkori menejment, rahbarlik usullari asoslari, iqtisodiy masalalar bo‘yicha biznesni rejalashtirish, xo‘jalik faoliyatini tahlil etish, chiqimlarni kamaytirib, foydani ko‘paytirish, shuningdek, huquq va psixologiya sohasi kabi bilimlarni egallashi zarur. Chunki

zamonaviy ishlab chiqarish juda murakkab, texnika vositalari va texnologiyalar muttasil takomillashib bormoqda.

Xulosa o`rnida aytganda, hududlarda tadbirkorlarni soni va sifati oshib borishi bu aholi turmush tarzini o`zgarishiga, daromadni oshishiga, ishsizlar sonini keskin kamayishiga turtki bo`ladi. Tadbirkorlik faoliyati doirasidagi chiqayotgan barcha hujjatlarning asosiy maqsadi — faoliyatning ayrim turlarini soddalashtirish va tartibtaomillarini tubdan takomillashtirish, eng muhimi, mamlakatda ishbilarmonlik va investitsiya muhitini yanada yaxshilashga xizmat qilishiga ishonamiz.

FOYDANILGAN ADABIYOTLAR

1. Tadbirkorlik faoliyatini davlat tomonidan tartibga solishni soddalashtirish chora-tadbirlari to`g`risida O`zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 09.11.2022 yildagi PF-244-son
2. Tadbirkorlik subyektlarining eksport faoliyatini qo`llab-quvvatlashning qo`shimcha chora-tadbirlari to`g`risida O`zbekiston respublikasi prezidentining farmoni, 21.12.2022 yildagi PF-268-son
3. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining —O`zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va sanoat vazirligi huzuridagi Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirish agentligi faoliyatini tashkil etish to`g`risida 2019 -yil 13-avgustdagi PQ-4417-son qarori.
4. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 17-avgustdagi —Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishni qo`llab-quvvatlash davlat jamg`armasini tashkil qilish to`g`risidagi qarori.
5. R.A. Obidov “[The Importance of Innovative Activities at the Modern Stage of Economic Development](#)” mavzudagi maqola. Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry Volume: 12 Issue: 8 | 2021/9/1
6. Sh.S. Karshiboyeva “IQTISODIYOTNING MODERINIZATSIYALASH SHAROITIDA KORXONA-LARDA FOYDA TUSHUNCHA” mavzudagi maqola. In an International Conference on Modern Science and Scientific Studies. Paris, Frans. 11-mart 2023-yil